

Piratenpartij Utrecht
T.a.v. Saskia Soller

Utrecht, 26 februari 2022

Bewoners Nobelbuurt

Betreft: Leefbaarheid in de Nobelstraat, Lucasbolwerk e.o.

Beste mevrouw Soller,

Als bewoners van de Nobelstraat, Lucasbolwerk e.o. zijn we blij met uw reactie op onze tweet over de ernstige (geluid)overlast en de daaruit volgende gezondheidsschade voor bewoners.

In de onze buurt is al jaren sprake van een optelsom aan ernstige geluidsoverlast. Van muziek en nachtelijk geschreeuw op straat rondom horecazaken tot luidruchtige evenementen en zwaar verkeer.^[7]

Verantwoordelijkheid horeca en consequente handhaving

In onze straat zijn horecagelegenheden tot 05.00 uur open. Sinds vorige week merken we weer hoeveel overlast en slaapverstoring de cafés, clubs en snackbars in onze straat de afgelopen jaren elke nacht hebben veroorzaakt. Het zou helpen als de horeca zich verantwoordelijk voelt voor de overlast die haar bezoekers – ook buiten voor de deur – veroorzaken, en actie neemt om dit te voorkomen. Alsook het voorkomen van ernstige dronkenschap bij bezoekers, die vaak aanleiding is tot het luidruchtige (en bovendien verkeersonveilige) gedrag. De gemeente zou hier met het stellen van voorwaarden bij de verstrekking van vergunningen - en de handhaving daarvan - controle over moeten hebben. De praktijk is helaas anders. Bewoners worden keer op keer uit hun slaap gehouden met ernstige gezondheidsschade tot gevolg. Terugkerende slaapverstoring is niet slechts 'vervelend', het breekt een menselijk lichaam en geest uiteindelijk op.

Beoordeel de werkelijke optelsom van de overlast

Vergunningsaanvragen worden per zaak getoetst op de voorschriften. De werkelijkheid van opgetelde geluidsoverlast wordt buiten beschouwing gelaten. Zo wordt gevolgoverlast van uitgaanspubliek op straat niet meegenomen in de afweging, noch de opeenstapeling van horeca in een klein gebied, of de beperkte geluidsisolatie van de monumentale panden in de directe omgeving. Ook al heeft de Raad van State bepaald dat overheden tot dit laatste verplicht zijn.^[9] Nu rekent men vaak met de isolatiewaarden van nieuwbouw die niet in overeenstemming zijn met de werkelijke situatie in onze buurt.

De Inspectie Milieuhygiëne schrijft: *"Bij het maken van een afweging of een bepaalde activiteit toelaatbaar is dient daarom niet alleen naar de hinder van het te beoordelen evenement te worden gekeken, maar dient ook aandacht te worden geschonken aan de totale hinderbelasting die reeds is ondervonden en nog zal worden ondervonden in bijvoorbeeld een heel jaar."*^[1]

Locatieprofiel evenementen

In het concept locatieprofiel van het Lucasbolwerk staat "Het park ligt in een omgeving met veel (direct aangrenzende) woningen [...] Er wonen studenten, gezinnen en ouderen. Het Lucasbolwerk is een veelgebruikte en geliefde plek voor alle buurtbewoners om er te zonnen, te sporten, te studeren, de hond uit te laten en te wandelen."^[16]

Desondanks heeft de gemeente afgelopen zomer *drie weken lang* evenementen met versterkt geluid toegestaan op het Lucasbolwerk: Eredivisie Beach, De Buitenspelen en de UIT-dagen. Ook ging de afdeling VTH akkoord met het afsluiten van het publieke en Rijksmonumentale Zocherpark met hekken.

Gedurende de drie weken hebben we binnen in onze woningen geluidsniveaus van 50-60dB en gedurende lange perioden zelfs 70dB gemeten. De trend in de hedendaagse populaire muziek – met steeds zwaardere bassen – zorgt ervoor dat geluid harder de omliggende woningen binnendringt. Lagere tonen worden nog minder goed tegengehouden door muren en dakconstructies en dragen bovendien verder. Daarnaast is de kwaliteit – en kracht – van de geluidsapparatuur zodanig toegenomen dat deze meer hinder veroorzaakt voor omwonenden. Organisatoren richten de luidsprekers regelmatig recht op de monumentale gevels van aanliggende panden in plaats van in het verlengde van het park.

Gevolgen van geluidshinder

In haar nota 'Evenementen met een luidruchtig karakter' ^[1] kwalificeert de Inspectie Milieuhygiëne dat een geluidsniveau dat binnen in een woning de 50dB(A) overdag en 25dB(A) 's nachts - gedurende een periode van één of enkele dagen - overschrijdt als 'onduldbare overlast'. Zij stelt dat deze stressbelasting tot overspannenheid en gewelddadig optreden met ernstig letsel en zelfs tot doodslag kan leiden. De Gezondheidsraad en het RIVM stellen dat het wetenschappelijk bewezen is dat mensen ziek worden van herrie en dat er alleen al in Nederland enkele honderden mensen per jaar aan de gevolgen van geluidshinder overlijden.^{[2][3][4]} Bij beroepen zoals chauffeurs, artsen, andere zorgverleners, en veiligheidsmedewerkers kan vermoeidheid en een verlaagde concentratie, veroorzaakt door geluidsoverlast, leiden tot fouten op het werk met grote gevolgen.^{[5][6]}

Aan het door de Inspectie als 'onduldbaar' gekwalificeerde geluidsniveau hebben wij deze zomer niet één of meerdere dagen blootgestaan, maar in totaal drie weken. Omwonenden kunnen hieraan niet ontsnappen en moeten gedurende het hele evenement – in de zomerperiode - de ramen en ventilatieroosters gesloten houden om niet aan een nóg hoger geluidsniveau te worden blootgesteld. De geluidsniveaus aan de gevel en duur van de evenementen die nu in het concept locatieprofiel Lucasbolwerk zijn opgenomen, overschrijden zonder enige twijfel de niveaus gekwalificeerd als 'onduldbare overlast' in de woningen. De gemeente neemt de daaruit volgende gezondheidsschade voor bewoners voor lief.

Gevolgen voor het park

Naast de geluidshinder is ook het park de hele zomer praktisch onbruikbaar geweest voor inwoners van onze stad om er, zoals het concept locatieprofiel omschrijft, 'te zonnen, te sporten, te studeren, de hond er uit te laten en te wandelen'. Ondanks dat het concept locatieprofiel vermeldt dat het toegankelijk houden van het park een belangrijk uitgangspunt is vanwege het intensieve dagelijkse gebruik door inwoners van Utrecht. Tijdens de drie weken van de evenementen stond er een hek om het park en werden gedurende twee festivals fietsenrekken verwijderd. In de perioden ná elk festival was er van het park niet veel meer over dan een modderpoel die telkens weer weken nodig had om te herstellen.^[8] Tot het volgende evenement begon. Dat de gemeente dit toestaat, doet wat betreft omwonenden geen recht aan de Rijksmonumentale status van het park en dat er voor Utrechters maar een beperkt aantal parken in de stad beschikbaar is om tot rust te komen in het groen.

Verlenen van vergunningen

Naast dat de gemeente de uitspraak van de Raad van State over maximale geluidsniveaus in woningen negeert, gaan er nog meer zaken mis. Zo raakten een aantal door bewoners ingediende bezwaren volgens de afdeling VTH zoek tot ná het evenement. Deze konden hierdoor niet meegenomen worden in de afweging en werden pas 3,5 maand later in behandeling genomen. Bovendien werd aan de duur van het evenement De Buitenspelen twee extra dagen toegevoegd nádat de vergunningsaanvraag was gepubliceerd. De gewijzigde aanvraag werd niet opnieuw gepubliceerd. Ook publiceert de afdeling VTH eenmaal verleende evenementenvergunningen standaard niet omdat dit naar eigen zeggen 'niet hoeft'. Transparantie naar bewoners is blijkbaar geen doelstelling.

Het feit dat de organisator van De Buitenspelen beweert dat de vergunning al voor de aanvraag was toegezegd en de gemeente partner is van het evenement draagt niet bij aan vertrouwen in een objectieve behandeling van de vergunningsaanvraag en ingediende bezwaren.

Bij het evenement UIT-dagen werd de aanvraag slechts drie werkdagen voor de start van het evenement gepubliceerd. Bezwaar door omwonenden is dan in feite onmogelijk. Ook werd het verzoek om informatie omtrent de vergunning niet ingewilligd, ook al geeft de website officiëlebekendmakingen.nl aan dat dit mogelijk is. Een gestelde vraag aan VTH of bij de maximale geluidsniveaus rekening is gehouden met de beperkte isolatie van de monumentale panden bleef vooralsnog onbeantwoord.

De gemeente zou de leefbaarheid in de Nobelstraat, Lucasbolwerk e.o. kunnen verbeteren door:

- Het installeren van een *Meduse* in de Nobelstraat en op het Lucasbolwerk. Via dit geluidsmetstation (kosten 1000 euro) kunnen gemeente en inwoners live metingen volgen en meetmomenten terugkijken. Een stad als Parijs meet hiermee aan welke geluidsniveaus bewoners worden blootgesteld. Zij gebruikt deze data om te voldoen aan de verplichting van Europese steden om de geluidsbelasting van bewoners elke vijf jaar te rapporteren aan het Europees Milieuagentschap. Het gericht meten maakt het voor de afdeling handhaving makkelijker om te onderbouwen bij welke zaak geluidsoverlast wordt veroorzaakt. Zo hoeft horeca die geen overlast veroorzaakt niet te lijden onder die zaken die dat wel doen. Ook Amsterdam experimenteert met publieke geluidsmetingen.^{[10][11][12]}
- Voorwaarden te stellen over voorkoming van geluidsoverlast door horeca, óók voor de deur op straat, en hier strikter op te handhaven.
- Evenementenvergunningen minimaal enkele weken langer voor aanvang van het evenement te publiceren dan dat de gemeente nodig heeft om bezwaren te beoordelen en ook het verlenen van de vergunning te publiceren. Door stevast te laat te publiceren worden bewoners nu feitelijk buiten spel gezet.
- Bij vergunningen de leefbaarheid van de buurt te toetsen op de werkelijke optelsom van overlast die al aanwezig is, niet alleen of het op dat moment vergunde op zichzelf binnen de normen blijft.

- Zorg te dragen dat bij evenementen het niveau van ‘onduldbare overlast’ in woningen zelf niet wordt bereikt, zoals de Raad van State eerder bepaalde (10-07-2019, 201806992/1/A3)^{[9][13][14]}. Luidsprekers niet op gevels richten, maar in het verlengde van het park. Bovendien zouden evenementen met zware bassen niet moeten worden vergund op een korte afstand tot woningen zoals op het Lucasbolwerk het geval is. De gemeente geeft zelf in het locatieprofiel al aan dat hierbij rekening moet worden gehouden met voorstellingen in de Stadsschouwburg. Als evenementen met versterkt geluid de voorstellingen in de schouwburg verstoren dan mag duidelijk zijn dat ook huishoudens van omwonenden ontregeld worden bij dezelfde geluidsniveaus.
- Een veiligheidsmarge aanhouden in de bovengrens van het maximale geluidsniveau. De Inspectie Milieuhygiëne schrijft: *“Er is immers - in 't algemeen - geen politie die - bij constatering van een ernstige overschrijding van de gestelde norm - het in zijn hoofd haalt om de muziek het zwijgen op te leggen. De angst voor het - daardoor - optreden van ernstige verstoring van de openbare orde, zal voor de politie (bijna) altijd zwaarder wegen dan het laten voortduren van de (onduldbare) hinder voor de omwonenden.”*^[1]
Omwonenden zien dit ook bij horecaoverlast in de straat terug. Bij overlast door enkele bezoekers op straat grijpt de politie over het algemeen in, maar – hoe begrijpelijk ook - veel minder snel bij grotere groepen van twintig of dertig personen. Preventie heeft de voorkeur boven repressie.
- Busverkeer en lawaai van luidruchtige motoren te beperken en de maximumsnelheid van 30km te handhaven middels een flitspaal.
- Zorg te dragen voor een respectvolle omgang met het Rijksmonumentale Zocherpark en het park beschikbaar te houden voor inwoners van onze stad om er “te zonnen, te sporten, te studeren, de hond uit te laten en te wandelen” zoals het concept locatieprofiel zo mooi omschrijft.

Graag gaan we met u in gesprek over hoe u aankijkt tegen onze voorstellen en of u kansen ziet hoe we samen voor een betere leefbaarheid kunnen zorgen in de omgeving Nobelstraat, Lucasbolwerk e.o.

Met vriendelijke groet,

Bewoners Nobelbuurt

Bijlagen:

1) Nobelstraat - Geluidsrapport 26 Sep 2021 at 00_07_29.pdf
Rapportage van straatgeluid in de Nobelstraat gemeten met de NIOSH app (voldoet aan ANSI S1.4 en IEC 61672 standaarden).

2) Nobelstraat uitgaanspubliek 26-09-2021 0.02u.mp3
Opname van nachtelijk lawaai in de Nobelstraat

3) Nobelstraat uitgaanspubliek 26-09-2021 0.03u.mp3
Opname van nachtelijk lawaai in de Nobelstraat

Bronnen

- 1 https://www.infomil.nl/publish/pages/59461/nota_evenementen_met_een_luidruchtig_karakter.pdf
- 2 <https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/fysieke-omgeving/cijfers-context/geluid>
- 3 <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2152645-over-twintig-jaar-is-herrie-het-grootste-milieuprobleem>
- 4 <https://www.rivm.nl/geluid/effecten-van-geluid/gezondheid>
- 5 <http://www.ustg.nl/wp-content/uploads/chronobiologische-effecten-van-geluidhinder-002.pdf>
- 6 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17585960/>
- 7 <https://binnenstad030.wordpress.com/2021/08/21/hoe-woon-je-in-de-nobelstraat/>
- 8 <https://www.duic.nl/algemeen/dood-gras-na-evenement-in-de-utrechtse-binnenstad-wie-herstelt-dat/>
- 9 <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2019:2346>
- 10 <https://pointer.kro-ncrv.nl/herrie-hoort-erbij-in-parijs-denken-ze-daar-anders-over>
- 11 <https://waag.org/nl/article/amsterdam-sounds-tweede-pilot-van-start-op-marie-heinekenplein>
- 12 <https://amsterdamsounds.waag.org/start-amsterdam-sounds-pilot-twee-op-marie-heinekenplein/>
- 13 <https://www.raadvanstate.nl/@110535/201704403-1-a1/>
- 14 <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@116347/201806992-1-a3>
- 15 <https://waag.org/nl/article/amsterdam-sounds-wat-kunnen-we-leren-van-een-stille-stad-lockdown-de-meetresultaten>
- 16 <https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=Utrecht&id=20343a4d-68e3-4278-9ae9-b003ec15e32d>